

Den nye verden

Hvilket klassetrin?

3. - 4. klasse	
5. - 6. klasse	X
7. - 9. klasse	

Forløbets omfang?

Kort forløb (1-4 lektioner)	
Mellemlangt forløb (5-8 lektioner)	X
Langt forløb (9+ lektioner)	

NB! 1 lektion = 45 min.

Hvilke kompetenceområder dækker forløbet?

Det lokale, regionale og globale	
Familie og fællesskaber	
Historiekanon	X
Historisk bevidsthed	
Historiske fortællinger	
Historiske problemstillinger	X
Historiske problemstillinger og løsningsforslag	
Historiske scenarier	
Historiske spor	
Kildeanalyse	
Konstruktion og historiske fortællinger	X
Kronologi	
Kronologi, brud og kontinuitet	
Livsgrundlag og produktion	
Principper for overblik	
Samfund	
Sprog og skriftsprog	X

Indeholder forløbet følgende elementer?

Inddrager bevægelse	X
Tværfagligt forløb	
Uden for skolen	

Den nye verden

Problemstilling

Hvordan opdagede Columbus Amerika ved en fejl?

Præsentation og begrundelse

Forløbet tager eleverne med på Columbus opdagelse af Amerika fra ideen om at ville sejle til Indien via Atlanterhavet, og til mødet med det, han formodede var det vestlige Asien.

Forløbet lægger vægt på, at eleverne opnår forståelse for datidens overordnede ide om, hvordan verden så ud, så de kan forstå Columbus' forudsætninger for at drage mod vest for at finde søvejen til Indien.

Det er så nemt for os i dag at grine af fortidens mennesker og opfatte dem som dumme, fordi vi har en viden i dag, som man ikke besad dengang. Ser man ud over dette og forstår samtiden på dennes præmisser, så vil man kunne erkende, at mennesker i 1400-tallet ikke var så ubegavet, som vi sommetider tror de var.

Forløbet vægter identifikation højt, og derfor skal eleverne opleve at rejse sammen med Columbus og på den baggrund, skrive hans dagbog for ham.

Forløbet indeholder en del læsetekst, men det er opdelt i afsnit som eleverne bevæger sig mellem. Ideen er, at eleverne her skal "følge i fodsporene" på Columbus fra hans tidlige år til hans død.

Kompetenceområde/-mål

KRONOLOGI OG SAMMENHÆNG

Eleven kan sammenligne væsentlige træk ved historiske perioder

- Eleven kan bruge kanonpunkter til at skabe historisk overblik og sammenhængsforståelse
- Eleven har viden om kanonpunkter

KILDEARBEJDE

Eleven kan med afsæt i enkle problemstillinger anvende kildekritiske begreber til at gøre rede for fortolkninger af fortiden

- Eleven kan formulere enkle historiske problemstillinger
- Eleven har viden om kriterier for opstilling af enkle historiske problemstillinger
- Eleven kan læse historiske kilder og udtrykke sig mundtligt og skriftligt om deres indhold og formål
- Eleven har viden om fagord og begreber og historiske kilders formål og struktur

HISTORIEBRUG

Eleven kan perspektivere egne og andres historiske fortællinger i tid og rum

- Eleven kan konstruere historiske fortællinger
- Eleven har viden om struktur i historiske fortællinger

Materialer

Verdenskort (bilag 1A, 1B og 1C). Links:

- <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=2698304>
- https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/ae/Map_of_the_World_%281914%29.PNG
- <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=75885308>

Kjær, Sidse: Den danske historiekanon, SorrySister 2019.

www.historiekanon.com

Andersen, Tanja Maria: Columbus´rejse. 2019 (vedlagt som bilag 2)

Andersen, Tanja Maria: Columbus´dagbog. 2019 (vedlagt som bilag 3)

Anvendt billedmateriale til "Columbus´ rejse"

- Portræt af Columbus: Af Sebastiano del Piombo - <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=27554267>
- Kort over Spanien, Portugal og Italien (bearbejdet): By Bacon, George Washington (1830-1921) <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=6668389>
- Kong Ferdinand og Dronning Isabellas bryllupsportræt. By Duoda, Women Research Center. University of Barcelona. <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=7366625>
- Maleri af Columbus og sønnen Diego ved klosteret i Spanien: By Benet Mercadé - [2], Public Domain, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=17318823>
- Kort over verden fra 1492: <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:MartinBehaim1492.png#/media/File:MartinBehaim1492.png>
- Kort over de caribiske øer med spanske navne: CC BY-SA 3.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=745550>
- Billed der viser Columbus, der ankommer til Haiti i 1492: Af Theodor de Bry <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=632870>
- Kort over Columbus´2. Rejse: By Keith Pickering <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=17513848>
- Kort over Columbus 3. Rejse https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Columbus_third_voyage.jpg#/media/File:Columbus_third_voyage.jpg
- Kort over Columbus´4. rejse: By Keith Pickering -, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=17513850>
- Columbus sidste hvilested, Sevilla, Spanien: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Sevilla_cathedral_-_tomb_of_christopher_columbus.jpg#/media/File:Sevilla_cathedral_-_tomb_of_christopher_columbus.jpg

Forløbet er udarbejdet af Tanja Maria Andersen

Lektionsplan: Den nye verden

Lektionsplan				
Modul	Indholdsmæssigt fokus	Færdighedsmål	Læringsmål	Undervisningsaktivitet
1 (2/3 lektioner)	Kortlæsning	Eleven kan læse historiske kilder og udtrykke sig mundtligt og skriftligt om deres indhold og formål	Eleven kan <ul style="list-style-type: none"> ▪ Læse historiske kort ▪ Sammenligne historiske kort ▪ Angive årsager til udviklingen inden for historiske kort. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Eleverne får udleveret bilag 1A og 1B, der er to kort af verden fra henv. 1400-tallet og i dag. ▪ . Skriv følgende spørgsmål op på tavlen og lad eleverne samtale i grupper om dem, så godt de kan: <ul style="list-style-type: none"> - Hvilke forskelle er der på de to kort? - Hvilke lande og kontinenter kender du på bilag 1A? - Hvad mangler der på kort 1A, som er med på bilag 1B? ▪ Lav en klassesamtale hvor I sammen taler om de to kort og de store forskelle. ▪ Giv dem derefter bilag 1C og spørg dem, hvilke forskelle der er på bilag 1A og 1C. De kan kort i grupperne tale sammen om det først. ▪ Spørg ind til, om der er nogen der kan forklare, hvorfor verdenskort forandrer sig så meget i denne periode.
2 (1 1/3 lektioner)	Baggrundsviden om Columbus	Eleven kan bruge kanonpunkter til at skabe historisk overblik og sammenhængsforståelse Eleven kan formulere enkle historiske problemstillinger	Eleven kan <ul style="list-style-type: none"> ▪ Redegøre for deres viden om Columbus ▪ Formulere problemstillinger vedr. Columbus 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lav aktiviteten "Ordstafet". Se "Øvrige gode råd og kommentar". ▪ Se kortfilmen "Columbus" på historiekanon.com. ▪ Tal efterfølgende om indholdet i filmen og om de ord og begreber, som eleverne ikke helt forstår. ▪ Eleverne opstiller undringsspørgsmål til filmen. De skal ikke besvares lige nu. Der er fokus på at formulere nogle spørgsmål baseret på deres nysgerrighed. Spørgsmålene skrives ned og gemmes til senere i forløbet. ▪ Resten af tiden bruger eleverne på at lave notater til det, de nu har lært om Columbus. De starter med at lave en mindmap i mindre grupper og laver derefter et billednotat (se "Øvrige gode råd og kommentar"), som de gemmer til senere brug.
3 (2 lektioner)	Uddybende viden om Columbus	Eleven kan bruge kanonpunkter til at skabe historisk overblik og sammenhængsforståelse Eleven kan formulere enkle historiske problemstillinger	Eleven kan <ul style="list-style-type: none"> ▪ Tilegne sig viden om Columbus ▪ Tage notater vedr. Columbus ▪ Formulere problemstillinger vedr. Columbus 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lav aktiviteten "Columbus rejse", der er uddybet i "Øvrige gode råd og kommentar" og som er knyttet til bilag 2. ▪ Eleverne formulerer igen undringsspørgsmål i forbindelse med "Columbus rejse". Disse gennemgås også og som forberedelse til modul 4 sørger læreren for at sortere i dem og renskrive dem, så der er en tydelig oversigt over problemstillinger, som eleverne kan arbejde med.

4 (2 lektioner)	Dagbogskrivning	Eleven kan konstruere historiske fortællinger	Eleven kan <ul style="list-style-type: none"> ▪ Med udgangspunkt i identifikation lave en rejsebeskrivelse i form af en dagbog. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Med udgangspunkt i de undringsspørgsmål som eleverne formulerede i 2. og 3. modul skal eleverne nu skrive en tekst, som indgår i Columbus rejsebeskrivelse. Den enkelte elev udvælger først 2-3 af undringsspørgsmålene og indskriver dem i bilag 3, og forsøger derefter at besvare dem. Det anbefales at du noterer, hvem der arbejder med hvilke spørgsmål, da det giver et overblik i forhold til modul 5. ▪ Dagbogsnotaten behøver kun dække en eller to begivenheder/oplevelser og skal således ikke dække hele Columbus' historie. Eleverne bruger "Columbus rejse", og deres arbejde i forbindelse dermed, til at få viden til dagbogen.
5 (2 lektioner)	Fremlæggelse og evaluering	<p>Eleven kan konstruere historiske fortællinger</p> <p>Eleven kan bruge kanonpunkter til at skabe historisk overblik og sammenhængsforståelse</p> <p>Eleven kan formulere enkle historiske problemstillinger</p>	Eleven kan <ul style="list-style-type: none"> ▪ Redegøre for Columbus' rejser i en historisk fortælling ▪ Besvare deres egne problemstillinger helt eller delvist ▪ Demonstrere generel viden om Columbus og hans opdagelsesrejser 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dagbøgerne hænges op i klassen eller andetsteds på skolen i kronologisk rækkefølge. Har eleven skrevet flere dagbogsindlæg med forskellige datoer skal disse hænges op hver for sig. ▪ Eleverne læser deres dagbøger op for hinanden i mindre grupper. Gruppen bevæger sig langs tidslinjen og standser op og lytter der, hvor en fra gruppen har en dagbog hængende. ▪ På klassen vises deres undringsspørgsmål og eleverne besvarer dem en efter en. ▪ Afslut med en ny ord-stafet og se, hvor meget mere, de nu ved om Columbus.

NB! 1 lektion = 45 min.

Forslag til:

Undervisningsdifferentiering

Da læsningen i aktiviteten "Columbus' rejse" kan være en udfordring for læsesvage og ordblinde elever anbefales det, at man inden da finder en løsning. Det kan være at sikre sig, at disse elever er i grupper med nogen, der kan læse højt for dem, eller at man tildeler teksterne elektronisk til eleverne og de så kan afspille de enkelte tekststykker, mens de er ud på rejsen.

Ordblinde elever kan i ordstafet medbringe en sekretær, der løber med og skriver det ord/sætning som vedkommende ønsker at skrive.

Evalueringsformer

Eleverne fremlægger mundtligt for hinanden ved at læse deres dagbøger op. Her får de demonstreret både deres kendskab til kanonpunktet, deres evne til at skabe historiske fortællinger og deres arbejde med problemstillinger. Det er på 6. klassetrin ikke et mål i sig selv, at eleverne også kan besvare problemstillinger de selv har formuleret, men det er en oplagt træning i forhold til 7.-9. klasse.

Bevægelse

Forløbet indeholder en del bevægelse både i form af to ordstafetter og aktiviteten "Columbus' rejse"

Øvrige gode råd og kommentarer

Ordstafet kan afvikles i forskellige varianter og til forskellige formål. Her bruges det til en før-test og efter-test af elevernes viden om Columbus. For at støtte eleverne i deres egen oplevelse af at have tilegnet sig ny viden anbefales det, at man udfører aktiviteterne efter følgende skabelon:

- Klassen inddeles i hold af 4-6 elever. Hvert hold får tildelt en farve, der svarer til et stykke A3 i karton. Disse kartonner hænges op i klassen, på gangen eller et tredje sted, hvor der er plads til at eleverne kan løbe frem og tilbage. Hænger du dem op ved siden af hinanden kan de "stjæle" hinandens ord (og det kan være en fordel). Vil du undgå det, skal kartonerne placeres væk fra hinanden og med eleverne i centrum, så man opnår et slags stjerneløb.
- Hvert hold får udleveret én tusch. Eleverne skal nu i deres hold på skift løbe frem og skrive et ord, som de forbinder med Columbus fx "sejle, Amerika, indianer, kaffe" osv. på deres holds karton. Det er vigtigt at de gør det på skift i gruppen, både så alle får rørt sig, men også fordi det fremmer kommunikationen indbyrdes på holdet, når de skal hjælpe hinanden til at finde på et ord, der skal skrives.
- Aktiviteten afbrydes når du som lærer vurderer, at eleverne er ved at løbe tør for ord.
- Kartonerne gemmes indtil 5. modul, hvor de igen hænges op, men denne gang med den anden side fremad. Herefter gentages aktiviteten som i modul 1.
- Lad derefter eleverne selv sammenligne de to sider af kartonet, der jo repræsenterer "Det vi vidste før vi gik i gang med forløbet" og "Det vi ved nu, hvor vi er færdige med forløbet".

Billednotat er en anden måde at lave notater på, som ikke kræver ord, men derimod tegninger. Det er ikke vigtigt for forløbet her om eleverne skriver eller tegner deres notater, men da forløbet i forvejen er meget teksttungt, kan det at tage notater som tegninger være en fordel. Ønsker eleverne at skrive eller kombinere tegning og skrivning kan de det. Det vigtigste er, at de bearbejder information og kan demonstrere en videnstilegnelse.

”Columbus’ rejse” er en bevægelsesorienteret aktivitet. Eleverne skal have mulighed for at tage notater undervejs. Disse noter bliver deres logbog. Afgør selv om det er mest hensigtsmæssigt med papir, kladdehæfte eller mobiltelefonen.

Eleverne rejser med ”logbogen” rundt til de steder, hvor Columbus ankom under sin rejse. Ved hver station skal de tage notater i stikordsform i deres logbog. Hvis der er noget de undrer sig over, skriver de også dette ned. Det skal bruges, når eleverne skal lave nye problemstillinger efter endt aktivitet.

Der lægges vægt på beskrivelsen af de steder, hvor han kommer og beretning om, hvad der skete. Den historiske fortælling opererer mellem fiktion og fakta. Det er vigtigt at eleverne forstår denne præmisse inden de starter på aktiviteten.

Baseret på tekstens længde vil det tage en elev, der læser 250 ord pr. minut ca. 60 minutter at læse al tekstmaterialet. De afstande der er mellem disse og arbejdet med at tage notater er i lektionsplanen vurderet til at tage ca. 30 minutter. Variationer i læsehastighed, afstande og eleverne notatteknikker kan have betydning for varigheden af aktiviteten. Det anbefales at give eleverne den nødvendige tid og dermed forlænge forløbet, hvis det er nødvendigt, da det er forudsætningen for, at slutresultatet bliver godt.

Bilag 1a.

By Yale University Press - Yale University, from this website, Public Domain,

“Vinlandskortet” genskabt i det 15. Århundrede efter en original fra det 13. århundrede. Det er tilsyneladende lavet af Mappa Mundi, men forskere er uenige om dens ægthed. Originalen er det første kendte eksempel på en beskrivelse af Nordamerikas kystlinje. Vinlandet blev opdaget af den danske vikingekonge Leif den lykkelige.

Bilag 1B Nutidig verdenskort

Bilag 2. Columbus' rejse

1. Italien (1451- 1479)

Selvom vi ofte forbinder Christoffer Columbus med Spanien, så blev han faktisk født i Italien i 1451. Vi ved ikke så meget om hans barndom og ungdom, men hans far var en rig væver og købmand, og Columbus fik både en boglig og en praktisk uddannelse, så han kunne blive en rigtig god handelsmand.

Allerede som 14-årig begyndte han at sejle rundt med store handelsskibe og fra 1470-1479 tog han på handelsekspeditioner for familien og som agent for andre købmænd. Her fik han stor viden om farvandene og havnene øst for Middelhavet og nordpå til England, Irland og måske endda Island.

2. Portugal (1479-1485)

I 1479 flyttede Columbus til Portugal, hvor han boede hos sin bror, Bartolomeo, der var korttegner. Columbus blev gift med en adelsdame, der hed Felipa. De fik en søn, Diego, men så døde Felipa ret ung. Hos broderen i Lissabon lærte Columbus selv at tegne kort og begyndte at læse om historie og geografi. Han læste, hvad andre før ham havde skrevet om jordens omkreds og regnede sig selv frem til, at jorden var 30.192 km i omkreds. I dag ved vi dog, at den er ca. 40.000 km.

Andre før ham havde også forsøgt at beregne jordens omkreds og en del af dem, havde faktisk lavet mere korrekte beregninger, men dem ignorerede Columbus og holdt sig til de beregninger, der passede med hans egne. I sidste ende betød det, at Columbus kom frem til, at afstanden mellem Europa og Asien højst kunne være 4000 km, men i virkeligheden er afstanden det femdobbelte!

I 1484 var Columbus 33 år og fik muligheden for at møde den Portugisiske konge, Johan 2. Her foreslog han kongen en ekspedition, der skulle sejle til øen Cipango (det nuværende Japan) ved at sejle mod vest. Men Columbus blev afvist af kongens mænd, der mente, at jorden var større og afstandene længere, end det Columbus havde beregnet. Efter dette skuffende nederlag pakkede Columbus sine ting og sin søn, og forlod Portugal og rejste til Spanien i 1485.

På kortet kan du se Portugal, Spanien og Italien. Kortet er nutidigt og viser derfor ikke helt, hvor landegrænserne lå på Columbus' tid

3. Spanien (1485-1492)

I Spanien flyttede Columbus og sønnen ind i et kloster, hvor munkene tog sig af hans søn. Lederen af klosteret var venner med den spanske dronning Isabella, og klosterets munke havde mange gode forbindelser rundt omkring i Spanien, og dem benyttede Columbus sig af og overbeviste dem om, at de skulle støtte ham i hans ide om at finde søvejen til Indien. I 1486, da han var 35 år, lykkedes det ham at møde Kong Ferdinand og Dronning Isabella og fremlægge sine planer for dem: om at ville nå Indien ved at krydse Atlanterhavet. Efter noget tid besluttede dronningen at ansætte Columbus. Han havde lokket hende ved at forklare, hvordan guldet, han kunne tage med fra Indien, kunne bruges til at befri Jerusalem, som på det tidspunkt var i muslimsk besiddelse. Og Jerusalem var vigtig at få befriet, da byen bliver betragtet som den mest hellige by inden for kristendommen, da det var her at Jesus døde.

Øverst: Kong Ferdinand og Dronning Isabella, ca. 1467.

Nederst th.: Columbus ankommer til klosteret med sønnen, Diego.

Columbus gik mest af alt op i sit projekt og forsøgte at overbevise den kommission, som Dronningen havde nedsat om, at hans ide var god. Men også i Spanien mente man, at jordens omkreds var langt større end det, han havde beregnet og derudover støttede de sig til kirkefaderen, Augustins, udtalelser om, at "alt udenfor den kendte verden er ubeboelig, for ellers ville det jo ikke være ukendt for os". Men Columbus gav ikke op, og han forsøgte at overbevise den meget religiøse Isabella om, at ekspeditionen først og fremmest skulle bruges til at udbrede det kristne budskab i Asien, mens han til den pengegriske konge fortalte om de helt ufattelige rigdomme, der var i Indien. På den måde lykkedes det ham med tiden at overbevise dem begge, men med forskellige begrundelser.

Columbus fik forhandlet sig frem til en masse belønninger for at gennemføre rejsen fx en adelig titel til ham og alle hans mandlige efterkommere, titel af Admiral, vicekonge over alle erobrede lande og sidst, men ikke mindst, 10 % af alle værdierne fra de områder, han opdagede.

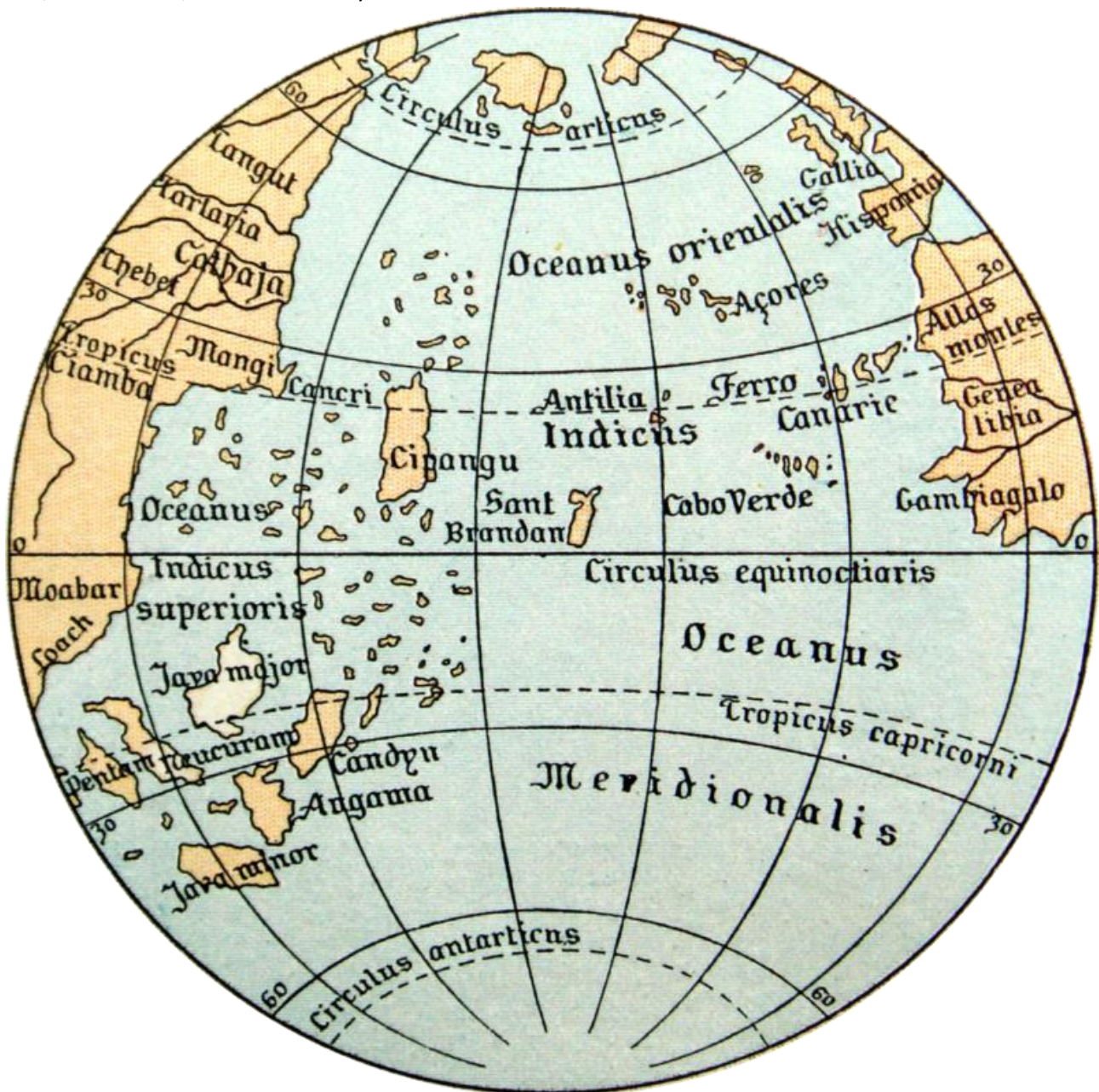
Mens Columbus opholdt sig i Cordoba, hvor kongen og dronningen boede, mødte han en kvinde, der var noget yngre end ham selv. Hun hed Beatriz og sammen fik de også en søn, Fernando. Men de blev ikke gift, fordi Columbus ikke mente, at hun var fin nok.

I begyndelsen af 1492 gjorde Columbus sig klar til at forlade Spanien og sætte kurs mod Indien over Atlanterhavet med 3 sejlskibe og en større besætning.

4. Indien

Columbus fandt aldrig vejen til Indien, men stødte på Det Amerikanske Kontinent i stedet. Grunden til at Columbus troede, at det var Indien var, at datidens mennesker troede, at der kun var hav mellem Europa og Asien og at man derfor kunne rejse vestom fra Europa til Asien. Med andre ord vidste man i slutningen af 1400-tallet ikke, at Amerika overhovedet fandtes. Hans fejlregning med de 32.192 km i omkreds betød desuden, at Columbus så at sige manglede ca. 7800 km af jordens omkreds. Derfor forstod Columbus heller ikke, hvor han var, da han havde krydset Atlanterhavet.

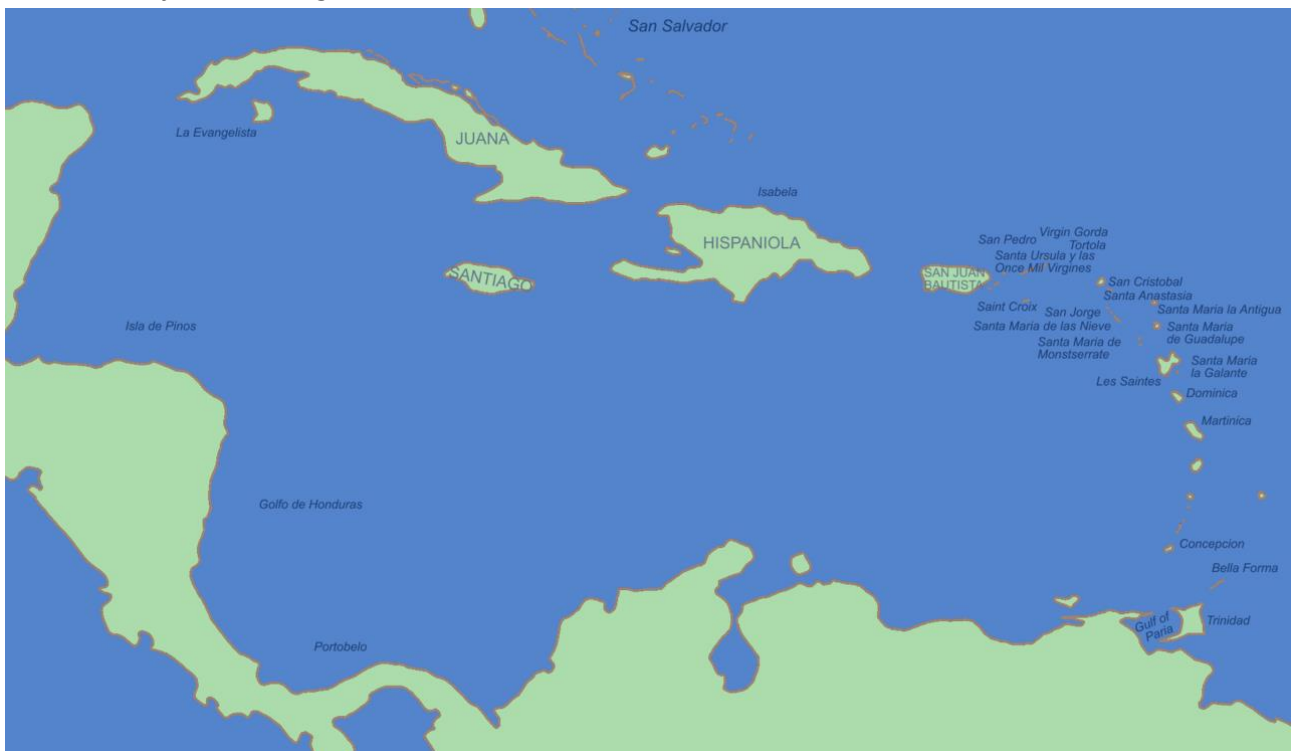

Billedet viser et kort fra 1492, samme år som Columbus tog på sin første ekspedition. På kortet kan I i højre side se Spanien, Vestafrika, De Kanariske øer og Cap Verde. I venstre side ses Cingangu, det nuværende Japan og Mongi, det nuværende Kina. Hele Amerika mangler med andre ord.

5. De caribiske øer (1492-1493)

Den 3. august forlod Columbus den spanske havneby Palos med tre skibe og en besætning på 87 mand, der nu begav sig vestpå for at finde søvejen til Indien. Den 12. oktober gik han i land på øen, han kaldte San Salvador, formegentlig en af Bahamas-øerne og mødte her en gruppe fredelige indfødte. Da han mødte de lokale beboere var han 100 % overbevist om, at det var asiater og kaldte dem for indianere. Enhver der modsagde Columbus risikerede at få skåret tungen af.

To uger senere ankom han til Cuba, som han kaldte Juana. Men ingen af stederne fandt han de rigdomme, som han var kommet efter. I stedet blev han overrasket over, at de indfødte "gik nøgne omkring, som deres mødre havde født dem – også kvinderne".

Kortet viser de caribiske øer med de navne, som Columbus gav dem.

Til sidst ankom de til en stor ø, som de kaldte Hispaniola (nutidens Haiti). Her fortalte de indfødte, at der ikke så langt væk lå et vældigt fastland og Columbus var overbevist om, at dette måtte være Kina. Derfor konkluderede han også, at den ø han befandt sig på i virkeligheden var det nuværende Japan, og at Indien med andre ord måtte være tæt på. Han var altså sikker på, at han havde fundet søvejen til Asien.

Da Columbus og hans folk sejlede tilbage til Spanien var det blevet vinter, og det var en af de hårdeste vintre i 1400-tallet. Columbus frygtede for sit og ekspeditionens liv, og han gemte derfor alle sine dagbøger med beskrivelser af rejsen i nogle forseglede tønder. Efter at have været tvunget i havn i Portugal pga. vejret, ankom Columbus til Spanien den 15. marts 1493.

6. Tilbage i Spanien (1493)

Med sig fra den nye verden kunne Columbus fremvise indianske fangere, papegøjer og andre af de skatte han havde taget med hjem. Begejstringen spredtes hurtig til det meste af Europa, men satte også gang i en diskussion om, hvem der egentligt havde krav på det nye land. Det blev den spanske pave, der endte med at træffe en afgørelse der betød, at det meste af Sydamerika blev spansk, mens Brasilien blev portugisisk.

Kongeparret udråbte Columbus til vicekonge over "det nyfundne Indien" og man satte gang i planlægningen af en ny ekspedition, hvis formål var at oprette en koloni på Hispaniola (Haiti)

Billedet skal forestille Columbus, der ankommer til Hispaniola i 1492. Billedet fremstiller ikke virkeligheden, da de indfødte ikke mødte ham med armene fulde af guld. Men det var en del af fortællingen om Columbus store rejse.

7. Anden rejse (1493-1496)

Den 24. september 1493 drog Columbus ud på sin 2. rejse. Denne gang med 17 skibe og en besætning på 1200 mand. De ankom til øriget De Små Antiller den 3. november. Herfra sejlede de fra ø til ø og nåede at besøge 46 forskellige øer. Men ekspeditionen var langt fra en succes. For det første viste spanierne sig hurtigt at blive uvenner med de indfødte, fordi de udplyndrede dem og voldtog kvinderne. For det næste blev en stor del af den spanske besætning smittet med sygdommen malaria. Columbus sendte 12 af de 17 skibe retur til Spanien og bad om forstærkning og foreslog, at man kunne sælge indianerne som slaver i Spanien.

Igen besøgte Columbus Cuba og fandt også Jamaica, men han fandt fortsat ikke guld i de mængder han havde drømt om, og jo også lovet det spanske kongepar. I mellemtiden var maden ved at slippe op og Columbus selv blev meget syg. Da han kom på benene igen, indledte han en krig mod de indfødte, som han sendte på flugt. I alt kæmpede han mod dem i 10 måneder. Efter sejren sendte han en 500-550 indianer til Spanien, hvor de skulle være slaver. En stor del af dem døde dog undervejs, og af dem der ankom til Spanien, var de fleste så syge, at man endte med at sende dem tilbage igen. I de nyeroberede områder tvang han de indfødte til at møde op hver 3. måned med en masse guld. Kunne man ikke levere den ønskede mængde guld, blev de straffet hårdt fx med pisk eller man fik hugget hænderne af. Efter næsten 3 år vendte en slidt og gråhåret Columbus tilbage til Spanien.

Billedet forestiller Columbus' 2. rejse, hvor han besøgte De Små Antiller, Cuba, Jamaica og Haiti (Hispaniola)

I de områder som spanierne kom til, medbragte de sygdomme som blev katastrofale for de indfødte, der ikke havde noget forsvar mod disse, for dem, ukendte sygdomme. På Hispaniola hvor Columbus oprettede en koloni, døde op imod 500.000 indfødte i løbet af de to år, Columbus styrede øen. Da han forlod øen og vendte hjem til Spanien i 1496, efterlod han en koloni i kaos. Columbus selv bekymrede sig ikke synderligt og gik straks i gang med at planlægge den næste rejse.

8. Tredje rejse (1498-1500)

To år senere, i 1498, tog Columbus af sted på sin 3. rejse, hvor også kvinder for første gang var med. Målet var at undersøge, hvad der var mere sydpå mod ækvator. Ifølge gamle skrifter skulle jordens mange rigdomme befinde sig på de samme breddegrader, og da man havde fundet guld i Vestafrika mente man, at man tilsvarende ville kunne finde guld på samme breddegrader i den nye verden. Ved et tilfælde endte de ved Trinidad, men nåede aldrig i land, da de indfødte angreb dem fra deres kanoer, og derfor sejlede de videre og stødte på fastlandet. - det der i dag hedder Venezuela. Columbus vidste dog ikke, at det var fastland. Han lavede derimod en teori om, at det han havde fundet var paradys og gik endda så vidt som at påstå, at jordkloden ikke var rund, men nærmere pæreformet eller som et kvindebryst, og at det han havde fundet var centrum af brystet og bekræftede dette med, at når man sejlede mod Ækvator, så sejlede man jo opad.

Overalt hvor Columbus kom frem steg utilfredsheden med ham, både fra de indfødte og de spaniere, der havde bosat sig i den nye verden. Der blev indgivet klager over ham til kongeparret. Der opstod en krig mellem Columbus og hans tilhængere på den ene side, og de andre spaniere i kolonierne på den anden side. Til sidst sendte det spanske kongepar en mand, Francisco de Bodadilla, af sted for at skabe ro i Hispaniola. Da han ankom beordrede han med det samme, at Columbus skulle sendes hjem til Spanien i lænker. På hjemturen skrev Columbus et langt brev til kongeparret, hvor han bad om nåde. Det fik han, men han mistede sin titel som guvernør og måtte samtidigt indse, at en anden af tidens opdagelsesrejsende, Vasco da Gama, havde vundet kampen om først at komme til Indien med skib, ved at sejle syd om Afrika.

Billedet forestiller Columbus' 3. rejse, hvor han blandt andet opdagede Trinidad, og gjorde ophold på Hispaniola, hvor han blev sat i lænker og sendt tilbage til Spanien.

9. Fjerde ekspedition (1502-1504)

Selvom Columbus havde gjort sig upopulær efter den 3. rejse, lykkedes det ham at gøre sig gode venner med det spanske kongepar igen og få lov til at foretage endnu en rejse. Den 11. maj 1502 drog Columbus ud på sin fjerde og sidste ekspedition. Målet med rejsen var at finde guld, sølv og ædelstene og krydderier. Han ankom til Martinique den 15. juni og håbede at møde Vasco da Gama på det, han formodede var det indiske fastland. Fra da af kaldte Columbus sine områder for Vestindien, for han troede stadig, at det var Indien han var kommet til. Derefter drog han mod Centralamerika og ankom til Honduras den 14. august og Panama den 16. oktober og det var i dette område, at Columbus stødte på enorme mængder guld. På grund af dårligt vejr endte Columbus dog med at være strandet på Jamaica i over et år, og nåede derfor også først hjem til Spanien i november 1504.

Billedet forestiller Columbus' 4. rejse, hvor det lykkedes ham at finde de rigdomme, han havde håbet på.

10. Den sidste tid i Spanien (1504-1506)

Da Columbus som 53-årig vendte tilbage til Spanien i 1504 var han nedbrudt og svag og måtte bæres i land. Man mener at Columbus led af en gigtsygdom, som også i sidste ende blev hans død. Columbus gjorde efterfølgende krav på de 10 % af indtægterne fra de nye landområder, som han havde forhandlet sig frem til med det spanske kongepar, men blev afvist. Årsagen var at nogenlunde samtidigt med, at Columbus kom tilbage til Spanien i november 1504 døde Dronning Isabella og det havde været hende, der havde været hans største støtte hele vejen igennem. Kongen mente ikke, at han skyldte Columbus noget som helst. Alligevel endte Columbus som en relativt velhavende mand, fordi han havde samlet sig en del rigdomme på Hispaniola og han bosatte sig derefter i den spanske by, Sevilla. Her kom han i 1505 i kontakt med sin ven Amerigo Vaspucci, som havde været med på rejsen til Venezuela og nu havde skrevet en bog om oplevelsen. Columbus var så begejstret for bogen, at han foreslog at opkalde den nye verden efter sin ven, og det er forklaringen på, at det i dag hedder Amerika.

To år senere døde Columbus. Han fik en enkel begravelse uden deltagelse fra kongefamilien. Columbus' rester er flere gange blevet gravet op og begravet forskellige steder fx på Haiti og Cuba. I dag kan man besøge hans kiste i Sevilla i Spanien.

Columbus' sidste hvilested, Sevilla, Spanien.

Det var aldrig Columbus mening at ville opdage og kolonisere nye ukendte lande. Han ledte i højere grad efter en smutvej til Asien og alle dens rigdomme.

Columbus' mange dagbøger er desværre alle gået tabt. Den viden vi har om Columbus i dag kommer i høj grad fra hans søn, der skrev en biografi om ham, 30 år efter hans død.

Mange betragter i dag Columbus som en helt, men øjenvidneberetninger fra hans egen tid beretter om, hvordan mindst 20 millioner indianere blev udryddet i de første år efter Columbus var ankommet til den nye verden. I årene efter Columbus' opdagelser skete der en kolonisering af alle de sydamerikanske lande. Store riger som Inka-riget faldt og grundlaget for De Forenede Stater blev lagt.

Bilag 3. Columbus' dagbog

Vi ved at Columbus førte dagbog, og at han i disse beskrev de rejser han var ude på. De gik desværre tabt og det meste af den information vi har om ham, kommer fra hans søn. Du skal nu skrive en eller flere dagbogsindlæg, og lade som om, at du er Columbus. Dagbogen skal indeholde beskrivelse af, hvad I oplever samt Columbus tanker om dette. Du skal først udvælge 2-3 problemstillinger, som du vil forsøge at besvare i løbet af din besvarelse.

Start med at skrive herunder, hvilke problemstillinger, du søger at besvare:

1. problemstilling:
2. problemstilling:
3. problemstilling:

En dagbog starter altid med en datoangivelse og gerne også lokalitet (altså hvor det er skrevet).

Du skal bruge den viden du har fra ordstafet, filmen om Columbus, mindmappen, billednotat og notater fra "Columbus rejse" til at beskrive, hvad han oplever. Det vil sige, at du skal inddrage historisk viden. Men en historisk fortælling indeholder også fiktion, og det betyder at du også gerne må finde på, hvad han tænker eller ser, men du skal naturligvis gøre det realistisk. Vis at du kan sætte dig ind i, hvad Columbus oplevede og tænkte. Du kan frit vælge mellem det du har læst om ham og dvs. også om, hvad der skete før og efter ekspeditionerne.